

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 581/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť A. S., zastúpenej obchodnou spoločnosťou Steiner & Associates s. r. o., Moyzesova 46, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavel Steiner, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. Ústavy Slovenskej republiky, jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 40 Er 4773/2007 z 18. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2014 doručená sťažnosť A. S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 40 Er 4773/2007 z 18. júna 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje ako povinná v napadnutom konaní o vykonanie exekúcie pre 1 524,20 € s príslušenstvom. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol napadnutým uznesením o námietkach proti exekúcii tak, že ich zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje, že okresný súd v napadnutom uznesení *„aplikoval ustanovenie § 175n a § 175v OSP formalistickým spôsobom bez dôslednej a logickej nadväznosti na ustanovenie § 470 ods. 1 OZ a nasl., čím poprel význam a účel zásady obmedzenej dedičskej zodpovednosti a vniesol prvok neistoty do právneho postavenia dediča“*. V tejto súvislosti poukazovala na rozhodné okolnosti prípadu, že sťažovateľka ako dedička po poručiteľovi nadobudla dedičstvo na základe dedičského osvedčenia, pričom v rámci dedičského konania sa neprihlásili žiadni veritelia poručiteľa, respektíve sťažovateľka nemala ako dedička vedomosť o existencii dlhov poručiteľa. Podľa tvrdení dedičky sa dlžníci poručiteľa začali prihlasovať až po právoplatnom ukončení dedičského konania. Týmto veriteľom dedička z nadobudnutého dedičstva postupne uhradzovala ich pohľadávky až do vyčerpania nadobudnutej hodnoty dedičstvom. Predmetom napadnutého vykonávacieho konania bola pohľadávka veriteľa, ktorá je vymáhaná na základe exekučného titulu – súdneho rozhodnutia, kde pôvodným žalovaným a zaviazaným bol poručiteľ. Vzhľadom na univerzálnu sukcesiu dedičky po poručiteľovi sa exekúcia začala viesť proti dedičke. Dedička proti začatej exekúcii vzniesla námietky spočívajúce vo vyčerpaní hodnoty nadobudnutej dedičstvom, konkrétne poukazovala na jednotlivé plnenia veriteľom poručiteľa a navrhovala exekúciu zastaviť. Okresný súd napadnutým uznesením námietky sťažovateľky zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že zamietnutím námietok došlo k popretiu zmyslu a účelu dedenia, keďže ona ako dedička uhradením dlhov po poručiteľovi vyčerpala hodnotu nadobudnutého dedičstva, a teda v dôsledku napadnutého uznesenia sa jej rozsah zodpovednosti za dlhy poručiteľa rozšíril nad rámec upravený v § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom v takomto znení:

„1. Základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces sťažovateľky garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj právna istota, ako princíp právneho štátu garantovaný v čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 18.6.2014, č. k. 40Er/4773/2007 - 95, p o r u š e n é b o l o.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 18.6.2014, č. k. 40Er/4773/2007 - 95 a vec sa vracia Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- € (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľke priznáva náhradu trov právneho zastúpenia a to vo výške 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov), ktorú je Okresný súd Košice I povinný uhradiť sťažovateľke na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Pavla Šteinerja, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

1. Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Podstata jej argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj popretia účelu a zmyslu ustanovení o rozsahu dedičskej zodpovednosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Námietku sťažovateľky týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého uznesenia okresného súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého uznesenia je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľka má na celú vec odlišný názor a s napadnutým uznesením okresného súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľky.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, okresný súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o námietkach sťažovateľky proti exekúcii vedenej okresným súdom, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v okolnostiach prípadu tvrdené predĺženie dedičstva považoval za nepreukázané (neakceptoval tvrdenia o úhrade údajného dlhu v sume 800 000 Sk), preto právna argumentácia sťažovateľky založená na premise predĺženého dedičstva, neobstojí, keďže okresný súd jasne a zrozumiteľne dospel k opačnému záveru o nevyčerpaní dedičstva, a tým aj k neexistencii dôvodov na zastavenie exekúcie z dôvodu zániku zodpovednosti povinnej osoby v exekučnom konaní. Ústavný súd preto konštatuje, že miera interpretácie aplikovaných na vec vzťahujúcich sa ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj Občianskeho súdneho poriadku o rozsahu zodpovednosti dediča za dlhy poručiteľa vo väzbe na rozhodujúce skutočnosti prípadu je adekvátne a rešpektujúca predmetnú právnu úpravu. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom uznesení okresného súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľky s obsahom napadnutého uznesenia okresného súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd považuje úvahu okresného súdu za plne rešpektujúcu princípy spravodlivosti, ako aj zákonnosti a konštatuje, že použitá miera interpretácie dotknutých právnych predpisov v napadnutom uznesení zohľadňuje jej zmysel a účel.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru samotným napadnutým uznesením okresného súdu považujúc ho za arbitrárne, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, že uvedený článok ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ústavný súd konštatuje, že tento článok nie je priamo aplikovateľný orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch. Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení uvedenej ústavnej normy v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2014